
» Z B I R A L E C «

ZZVIS – LETO II – ŠTEVILKA 3

FEBRUAR 2003

---

internetna stran ZZVIS :
www.zdruzenje-insignij.si

Email ZZVIS :
zzvis@email.si

ZBIRATELJI !!!

Naslov združenja je:

ZZVIS

g. Martin Leskovar

Cesta v Mestni log 40b, 1000 Lj.

Internetni naslov ZZVIS je:

www.zdruzenje-insignij.si

Elektronska pošta ZZVIS je:

zzvis@email.si

Davčna številka ZZVIS je :

26263955

Transakcijski račun ZZVIS je odprt na novo pri Poštni Banki Slovenija št. je :

90672-0000169520

Naprošamo vse zbiratelje, da poskušajo pridobiti kakega donatorja – sponzorja. Sponzorji lahko pripomorejo k našemu boljšemu delu z finančnimi sredstvi (vsota ni pomembna) ali pa v obliki dela npr.: tiskanje glasila, majice, kape in podobno. Vsem donatorjem – sponzorjem omogočamo, da objavijo reklamo v našem naslednjem glasilu. ❖

upravni odbor ZZVIS

V TRETJI ŠTEVILKI

*	Letno poročilo ZZVIS
*	Prvo srečanje članov ZZVIS v Kočevju
*	Zgodovina BRD
*	Našitki slovenske vojske
*	Muzej Kranj (obisk načelnika GŠSV-ja)
*	Naslovi in tel. št. Zbirateljev
*	Vici – oglasi

Delo » ZZVIS «

Ljubljana

Minilo je leto dni od ustanovitve ZZVIS in še vedno imamo upanje, da nam bo uspelo tudi to prihajajoče leto 2003 pridobiti kakega novega člana. Da bomo vsi z veseljem sodelovali pri delu združenja in pri bogatitvi našega internega časopisa »Zbiralec«, kajti z vsem tem pridobimo največ mi zbiratelji saj je povezovanje, izmenjava izkušenj in mnenj ter predstavitve naših zbirk in posameznih kosov pomembna predvsem za nas vse. Če poznate koga pri nas ali pa v tujini, ki se ukvarja z podobno tematiko kot mi je dobrodošel kot član ZZVIS-ja.

V preteklem letu 2002 smo naredili našitek ZZVIS, člansko izkaznico, izdali dve številki glasila Zbiralec, imeli eno uradno predstavitev v vojašnici Vrhnika in eno srečanje članov ZZVIS-ja v Kočevju med drugimi smo obveščali vse naše člane o prireditvah, ki so zanimive za zbiratelje.

Zato naprošamo vse člane ZZVIS, če kdo pozna koga, ki omenjene artikle dela, prodaja, da nam ga skuša pridobiti kot sponzorja - donatorja saj bomo tako lažje uresničili naše zastavljene cilje.

Želimo Vam in Vašim najdražjim srečno predvsem zdravo in uspešno novo leto 2003 ❖

Upravni odbor ZZVIS

Letno poročilo ZZVIS

V lanskem letu je bilo na naš račun nakazanega cca. 270.000,00 sit od tega so vplačali člani z vpisnino in članarino skupno 125.000,00 sit. Pridobili smo tudi nekaj sponzorskega denarja in sicer od **Mestne Občine Ljubljana** od podjetja **PROTON Projekt d.o.o.** in pa **MORSKI POTEPUHI**. Vsi sponzorji skupaj so prispevali na naš račun kar 145.000,00 sit. Dobili smo tudi sponzorsko narisane karikature za popestritev našega glasila od g. Jaka BEVK za kar se mu tudi zahvaljujemo ob enem pa tudi upamo, da bomo z sponzorji lahko sodelovali tudi v prihodnje.

Za samo delovanje združenja smo porabili približno 125.000,00 sit in to je bilo porabljeno približno polovica denarja za dve št. glasila »ZBIRALEC«, za PTT stoške, za srečanja ZZVIS, za članske izkaznice in za koledarje 2003, ipd. Poraba bi bila dosti večja, če nebi z svojim prostovoljnim delom pomagali člani ZZVIS-a. Zato se posebej zahvaljujemo članu ACALINOVIČ Željko-tu za njegovo pomoč pri obveščanju članov.

V preteklem letu smo izdelali članske izkaznice združenja, izdali smo dve številki glasila »ZBIRALEC« v katerem smo objavljali Vaše prispevke, ki pa bi jih lahko bilo vsaj malo več saj bi z tem tudi pridobili na sami vsebini glasila in bi bile številke še bolj zanimive, za objavo člankov se lahko zahvalimo predvsem zbiralcem : MOČNIK Mitji, KRIŽMAN Milanu, LESKOVAR Martinu in ACALINOVIČ Željko-tu za fotografije.

11. septembra 2002 na prvo obletnico napada na svetovni trgovinski center v ZDA je bil izdelan tudi našitek našega združenja, katerega so prejeli samo naši člani, za izdelavo filma in nato tudi našitka se posebej zahvaljujemo g. **STUPAR Zoran-u** saj nam je vse skupaj izdelal sponzorsko.

V maju '02 smo imeli prvo uradno predstavitev ZZVIS-a na dnevu odprtih vrat vojašnice Vrhnika kjer smo bili uradno povabljeni iz strani Slovenske Vojske, bilo je kar nekaj zanimanja za naše združenje. Nato pa smo v oktobru '02 imeli tudi 1. uradno srečanje ZZVIS-a za kar pa sta najbolj zaslužna naša člana Milan KRIŽMAN in Igor MARINČIČ, ker sta bila tudi predlagatelja in pa tudi organizatorja srečanja v brunarici »SKI BAR« v Dolgi vasi pri Kočevju.

V preteklem letu smo imeli nekaj objav v raznih časopisih : »Slovenska Vojska«, »Dnevnik«, v glasilu vojnih veteranov Slovenije »Veteran« in pa v glasilu policijskih zbirateljev insignij »Novice«. Tudi v prihodnje se bomo trudili za razne objave, saj s tem predvsem predstavljamo delo združenja.

Izdelali smo tudi predstavitevno spletno stran na svetovnem spletu internet, stran ZZVIS-a bomo v prihodnje tudi dopolnjevali in jo seveda skušali tudi čim bolj ažurirati. Za objavo se lahko predvsem zahvalimo članu Klemenc Mitji in podjetju **Perftech d.o.o.**

Naredili smo tudi veliko na področju sodelovanja z drugimi, saj smo uspeli dobiti kar nekaj popustov pri vstopih v razne muzeje v Sloveniji z našo člansko izkaznico tako, da je za naše združenje slišalo kar precej muzejev po Sloveniji. Sodelujemo tudi z podobnim združenjem in sicer policijskim za kar gre zahvala predsedniku ZZPIS g. Zupančič Branko-tu.

V letošnjem letu vabim čim več članov ZZVIS-a, da sodelujejo pri samem delu in pri iskanju morebitnih sponzorjev. Več kot bomo naredili za združenje lažje bo združenje delovalo. ❖ **HVALA !!!**

predsednik ZZVIS

Prvo srečanje članov ZZVIS v Kočevju

Združenja Zbirateljev Vojaških Insignij Slovenije

Kočevje, 12.10.2002

Po dolgem odlašanju in prelaganju smo vseeno na pobudo zbirateljev iz Kočevja Križman Milan-a in Marinčič Igor-ja organizirali prvo uradno srečanje zbirateljev vojaških insignij Slovenije v brunarici »SKI BAR« na smučišču v Dolgi vasi pri Kočevju. Brunarica stoji na zelo lepem kraju in ima zelo prijeten ambijent. Lastnik Silvo Knavs bo zelo vesel vsakega vašega obiska.

Srečanja zbirateljev se je udeležilo 10 članov ZZVIS-a in sicer : ACALINOVIC Željko, JERONČIČ Miro, KOTAR Jože, KRIŽMAN Milan, KRULEJ Dejan, LESKOVAR Martin, MARINČIČ Igor, SIMONČIČ Gortan, TUŠAR Ivan, VIDMAR Aleš in pa seveda tudi povabljeni in vsi ostali, ki se ukvarjajo z podobnim hobijem kot mi.

Na samem srečanju smo imeli kratek sestanek zbirateljev, na katerem je predsednik ZZVIS-a Martin Leskovar predstavil do sedanje delo in pa seveda z delom v bodoče. Aleš Vidmar - blagajnik ZZVIS-a je povedal vse glede finančnih sredstev do sedaj. Prosili smo tudi vse zbiratelje, da skušajo pridobiti kakšnega sponzorja ali donatorja, tako da bi v prihodnje lažje delovali.

Namen srečanja je bil predvsem, da smo med seboj izmenjevali zbirateljski material, izkušnje, mnenja in sklepali nova poznanstva ter se dogovarjali za delo ZZVIS-a v bodoče in pa seveda morebitne kritike dosedanjega dela.

Bilo je tudi nekaj zanimanja za delo in včlanitev v združenje, med samim srečanjem se je v združenje vpisal en nov član iz Kočevja.

Po končanem srečanju smo si ogledali privatno zbirko MORiS-a pri Križman Milan-u in Marinčič Igor-ju. Zbirko si je možno ogledati in je tudi vredna ogleda saj je skoraj vse kar je imela specialna brigada MORiS tudi razstavljeno v tej zbirki. Zbiratelja sta bogato zbirko uredila in razstavila v zasebni brunarici pri Milan-u doma. Seveda se je za ogled potrebno prej dogovoriti z zbirateljema Milanom ali Igorjem po telefonu.

Od tam pa smo šli na policijsko postajo Ribnica kjer ima g. Novak zelo lepo zbirko cca. 200 različnih policijskih pokrival, čelad in našitkov iz celega sveta. ❖

Foto : Žele ACALINOVIC

združenje ZZVIS

H U M O R

V pehotni četi vojaki opravljajo izpit iz taktike eden je pravkar dobil negativno in prepoved prostega vikenda od stotnika.

Vojak glasno protestira:

"Zakaj sem kaznovan, zakaj? Če bi vam jaz zastavil kakšno vprašanje, tudi vi nebi vedeli odgovora!"

"Kakšno vprašanje?" ni čisto nezainteresiran stotnik.

"Obljubite mi, da mi daste dvojko in omogočite prosti vikend, če ne boste vedeli odgovora."

"Prav," reče stotnik.

Vojak zajeme sapo, potem zastavi:

"Kaj je legalno, a ni logično, logično, a ne legalno, in niti logično niti legalno?"

Stotnik prisloni prst na brado, ga preseli do ušesa, potem na čelo, toda odgovora ne pogrunta. Naposled zavzdihne:

"Predam se, pojma nimam. Evo ti dvojka in vikend."

Nato stotnik pred tablo pokliče drugega vojaka, treba je še koga trpinčiti, in mu postavi isto vprašanje kot ga je prej njemu vojak. Vojak odgovori nič lažjega:

"Stari ste 58 let, poročili ste se s dvajsetletno žensko. To je **legalno, a ni logično.**

Vaša žena ima dvajset letnega ljubimca, kar je **logično, toda ni legalno.**

Vi ste ženinemu ljubimcu dali dvojko in prosti vikend, **kar ni niti logično niti legalno.** ❖

Našitek ZZVI Slovenija

Ljubljana 11. september 2002

Znak simbolizira okrogli ščit – zaključeno celoto v katerem so:

- krila , ki so zaščitni znak letalcev in predstavljajo modrost,
- sidro je znak za mornarico in trdnost,
- za krili in sidrom je Triglav kot simbol Slovenije in gorništvu,
- pod sidrom je trobojnica,
- na zunanjem robu je napis Zdruga zbirateljv vojaških insignij in letnica ustanovitve SLOVENIJA 2002.

Znak ima tri osnovne barve : rumena (zlata), modra in zelena.

- Modra in rumena sta barvi Evrope
- v sredini pa je zelena, ki predstavlja Slovenijo in je tudi barva, ki pomirja kar predstavlja vsaka zbirka zbiratelja.

Znak je s temi pravili zaščiten, ter ga ne more uporabljati nobeno drugo društvo ali združenje. ❖

Upravni odbor ZZVIS

P O M O Č ! ! !

Prosim vse zbiratelje, da pošiljajo čim več tem, ki so zanimive za delo zbirateljev, slik o raznih zbirkah in sejmih za objavo v naslednjem » ZBIRALCU « št. 4. **PROSIM DA SODELUJETE PRI UREJANJU GLASILA.**

Ob enem prosim vse zbiratelje, da širijo vest o združenju ZZVIS med ostale zbiratelje insignij, kajti cilj nas zbirateljev je, da se čim bolj povežemo. Z vsakim novim članom je tu tudi več možnosti menjav eksponatov. Prosil bi če je le možno, da pošljete prispevke, slike in ostalo na disketi ali na moj Email naslov zzvis@email.si zaradi lažje obdelave in poznejše objave v našem glasilu.

Vsi, ki še morebitno niste plačali članarine za leto 2003 Vas naprošamo, da to čim prej storite saj za naše nemoteno delo potrebujemo finančna sredstva. H V A L A !!

KOLENDAR DOGODKOV

BOLŠJI TRG

KRAJ : LJUBLJANA

ČAS : VSAKO NEDELJO MED 08³⁰ IN 13³⁰ URO

Prodaja, kupovanje, menjava, srečanje,.....

Pošiljajte prispevke za novo številko »Zbiralca«

Želimo Vam veliko zbirateljskih uspehov v 2003

Muzej Kranj

Kranj, Martin Leskovar

V mesecu juliju 2002 je naš muzej »**Military Museum Martin**« v vojašnici Kranj obiskal načelnik **GŠSV g. brigadir Ladislav LIPIČ.**

Poleg njega so se ogleda udeležili tudi g. brigadir Jože KONDA, g. brigadir Rade KLISARIČ.

Med samim ogledom zbirke je bil g. načelnik GŠSV-ja zelo zadovoljen in med ogledom je izrekel ustno pohvalo za naše delo in ohranjanje vojaške dediščine za naše zanamce. Ob tej priložnosti je tudi za zbirko podaril svoj kovanec za kar se mu tudi javno zahvaljujemo ❖

Za tako ugleden in po vojaški liniji visok obisk se zahvaljujemo g. brigadirju KONDI Jože-tu. ❖

H V A L A ! ! !

Obisk načelnika GŠSV v »Military Museum Martin«

Foto : Aleš VIDMAR

Nadaljevanje na 10. strani

podpredsednik ZZVIS

NAŠITKI SLOVENSKE VOJSKE

Gorska šola SV

Garda SV

Častna četa

Vojna policija SV

*Modnariški odred SV
(stari tip našitka)*

Športna enota SV

*Elektronsko izvidovanje
Ministrstva za obrambo*

*1. generacija SV
(na Ig-u in v Pekrah)*

*čin brigadir
vezeni - modri*

Zgodovina BRD

Goriška Brda ležijo na zahodnem območju republike Slovenije, zato je bilo to gričevnato območje, ki stoji kot branik na meji s furlansko nižino in Julijskimi Alpami mnogokrat oblegano s strani raznih osvajalcev in vojnih pohodov. Sama Brda pa so slovela že v starem rimskem imperiju, ter skozi zgodovino in še dandanes po predelavi oljčnega olja, sadjarstvu in predvsem po vinogradništvu, saj so razna bogata sortna vina znana po celem svetu.

Oglejmo si kronološke dogodke skozi zgodovino Brd:

- Prve omembe pod imenom **“IN COLLIBUS”** v latinskem izreku in **“IN DEN ECKEN”** pa v nemških urbarjih, zaradi lege na robu oz. vogalu ali kotu pokrajine.
- Pohodi in osvajanja: Rimljani, Gotje, Huni, Langobardi, Slovani, Obri, Franki, Madžari, Turki, Nemci, Benečani, Avstrijci, Francozi, Italijani...
- Do leta **789** so živeli v samostojnih zadrugah ali župnijah, kasneje pa so bila Brda razdeljena med Fevdalce nemškega rudu, v obdobju frankovsko- nemške države.
- Okoli leta **1000** nastopijo goriški grofje: ti so pozidali po Brdih nekaj gradov in dvorcev, da so tržili fevde.
Poleg teh pa so imeli zemljo na območju Brd tudi Oglejski patriarhi ter cerkveni posvetni knezi, ter rožaški samostan (*MONTE DI ROSAZZO*). Ostali pa so tudi kupili od namškega grofa grunte, tako, da so obdelovali svojo zemljo; to so pa bili: Tihonaja, Budin, Dobrin in Velikonja.
- **1477** prvi vdor Turkov: med vdorom v Furlanijo požgali nad sto vasi.
- **1500** izumrtje goroških grofov, goriška pride v last cesarju Maximiljanu. V tem obdobju Benečani osvojijo Trst in Brda.
- **1507-1521** pride do 1. Benečanske vojne, Benečani vdrejo čez Krmin v Brda, zavzamejo Vipovže, brez uspeha napadejo Šmartno ter se umaknejo.
- **1597-1617** 2. Benečanska vojna, trikrat napadejo Brda, zasedejo Dobrovo, zopet ostanejo pred Šmartnim.
- **14.1.1616** Benečani zasedejo grad v Dobrovem, ki je bil last grofa Colloredo, vendar jim ga Brici čez noč odvzamejo.
- V tolminskem puntu (**1713**) so se odzvali samo vzhodni Brici, saj je bil precejšen zahodni del do leta **1814** pod Benečani.
- **1797** leta zasedejo Brda Francozi.
- **1805-1814** so imeli Francozi tu le manjše posadke v vsaki večji vasi.
- Po Dunajskem miru **1809** Francozi ustanovijo Ilirske province, vendar brez Brd, saj so bila že nekaj let vključena v italijansko Napoleonovo kraljestvo, cerkveno pa pod Videm.
- Po padcu Napoleona in ponovnega prihoda Avstrijcev **1814** so ponovno vse briške vasi priključili v mejo goriške dežele.

1. SVETOVNA VOJNA

- **1914** so potekale priprave Sabotina na vojno; za izdelavo utrdb in rovov so zaposlili domačine iz Solkana in Brd, katerim so pomagale še inženirijske in gradbene avstro-ogrske enote cesarsko-kraljeve armade.
- **24.5.1915** Italija napove vojno Avstro-ogrski. In ta tudi zasede Brda, Italijanska vojska izseli prebivalce v Italijo v zbirne begunske centre.
- Soško fronto v 29 mesecih krona enajst italijanskih in ena Avstro-nemška ofenziva. Poglavitna za italijansko propagando je 6. ofenziva v avgustu **1916**, ko je vsled padca Oslavja in Sabotina padla Gorica v italijanske roke. Temu je kasneje botroval tudi umik avstro-ogrske armade v 11. ofenzivi **1917** na Branjško planoto.

KRATEK OPIS DOGODKOV NA SABOTINU 7.8.1916

2. bataljon 22. pehotnega polka izvede 6.8 protinapad na Sabotin iz smeri Sv. Maura po južnem pobočju Sabotina. Poveljeval je slavni podpokovnik Stanko Turudija.

6.8.ob 23.00 dobi ukaz za prehod reke Soča preko zasilnega mostu pri Peumi in pri svidu **7.8.** prične z napadom. Povezal naj bi se na desnem krilu z enoto 1,5 bataljona 3. strelskega polka, ki je prodirala iz smeri solkanskega mostu, na levem krilu pa z 3. bataljonom 69. pehotnega polka razporejenim zahodno od potoka Peumica. Za to nalogo Turudija odredi 7. četa poročnika Perlessa, ostale tri čete naj bi prikrito v kritju vinogradov in razkritega terena čimprej prodirale proti grebenu Sabotina. Italijani so v večernih urah **6.8.** zasedli vzhodna in južna pobočja Sabotina, gosto zasedeno linijo na obeh straneh Sv. Valentina, navzdol do cerkve Sv. Maura. V tem predelu so italijani razporedili 16 čet pehote in več tehničnih čet pod poveljstvom polkovnika Badoglia.

8. četa 22. pehotnega polka, ki jo je vodil poročnik Vižintin je med premikom v smeri Sv. Valentina neopaženo prišla v hrbet italijanskemu 77. pehotnemu polku. Izčrpanim italijanom so se približali na 30 metrov, jih napadli in pričeli takoj prodirati proti Soči v smeri juga. Sami boji okrog Sv. Maura so nihali sem ter tja. V noči sta oba nasprotnika obmirovala, Turudija pa je poslal 6. četo ter drugi oddelek strojnic proti Sv. Mauru in si tako podaljšal linijo.

Napadli so z njim na čelu strmine med vrhom 609 in Sv. Valentinom, ter zajeli stotine Italijanov. Vendar so tudi Italijani v tem času okrepili enote, Avstrijci pa so iz območja k188, k111, pri Oslavju in doline Peumice svoje enote pričeli umikati, zato Turudija ni vedel, da na levem krilu nima več kontakta z enotami in da so na desnem krilu prišle okrepiteve samo čez Solkanski most, naprej pa ne. 2/22 so ostali sami na pobočju Sabotina obkoljeni z močnimi italijanskimi enotami. Turudija je ukazal : Niti koraka nazaj! in iz enot formiral "ježa" ter se pričel pomikati po pobočju proti reki Soči, vendar je bil odpor zaman, saj jim je zmanjkalo streliva in nasprotnik je bil premočan.

7.8.ob 17.00 je Sabotin padel. Hrabre Avstro-ogrske enote so se predale italijanskim enotam. Sabotin je po 16-urnem boju padel v roke nasprotnika.

RAZMERJA SIL:

Bojišče 1 km²

- ❖ *Italijanske enote:* 23 čet z 20 strojnicami, enote 23. in 43. divizije in topništvo
- ❖ *Avstro-ogrske enote:* 3 čete s 4. strojnicami

IZGUBE

- *Italijanska 45. divizija: 221 mrtvih, 605 ranjenih, 85 pogrešanih, skupno 911 mož.*
- *2.bataljon 22.pehotnega polka je štel 619 mož od teh jih je padlo, ostalo ranjenih na bojišču 280, 5 in 6.četa 40% izgub, 8.četa 60% izgub.*
- *Po 1.sv. vojni italijanska okupatorska oblast uredi Sabotin v naravni nacionalni park z muzejem na poudarku zasedbe Sabotina.*

NOB

- **1942** ustanovljena 1. partizanska četa, oktobra **1942** ustanovljen Soški odred s sestavo treh bataljonov:
  - bat. Simon Gregorčič
  - bat. Tolminski
  - bat. Kraški
- **19.12.1942** pa je bil ustanovljen Briški bataljon.
- **21.12.1943** sta bila ustanovljena južni in severno primorski odred.
- Do konca vojne pa je bilo ustanovljenih še vrsta odredov, ter sodelovanje z italijanskimi partizani v sestavi brigade Garibaldi Natisone, ki je bila ustanovljena iz partizanskih bataljonov **22.5. 1944**.
- Vse te in še druge enote so delovale na območju Brd, Tolmina, Krasa , Furlanije do osvoboditve leta 1945.
- Po vojni je jugoslovanska vojska uničila muzej in spominski park na Sabotinu in do leta 1991 ga je zaprla kot obmejno območje.
- **27.7.1991** na robu Sv.Valentina v čast rojstva nove slovenske države so Brici vzdignili skupaj z Italijani novo slovensko zastavo. ❖

MOČNIK MITJA

E-mail: m.m.@siol.net

Viri:

- *Brda 25. maj 1958*
- *Jadranski almanah 1920-Gorica 1922 (dr.Franci Kos: Goriška Brda v sr. veku)*
- *Militarwisseschaftlichemitteilungen 1937*
- *L'esercito italiano nella grande guerra-1915-1918 vol.3.-tomo 3. (Agosto-December 1916)*
- *Fritz Weber:Isonzo 1916 Artur Kolitsch*
- *Vladimir Gradnik: Krvavo Posočje -1979*
- *Alice Schalek: Am Isonzo, Marz bis Juli 1916 (Wien-1916)*
- *Fotoarhiv in arhiv Močnik Mitja*

Muzej opreme in oznak v vojašnici Kranj

Kranj

V lanskem letu smo imeli zelo veliko obiskov v muzeju. Ogleda muzeja so se udeležile tudi razne tuje delegacije iz ZDA, Kolorada, Kanade, Francije, Poljske,.....

Med drugimi smo zelo ponosni na visok vojaški obisk in sicer načelnika GŠSV g. brigadirja LIPIČ Ladislava.

Imeli smo tudi objave v časopisih Delo, Kranjčanka, Slovenska vojska, predstavitev muzeja smo imeli tudi po radiju Kranj in pa seveda vrhunec

MMM
Military Museum Martin

Nadaljevanje iz 5. strani

naših objav je bil objava na Televiziji v oddaji Dobro jutro Slovenija.

V lanskem letu smo pridobili zelo veliko našitkov, značk, plaket, kravatnih igel, pokrival, nekaj bajonetov, SLO letalske uniforme, MORiS-ovo uniformo ministra iz leta 1992 Janeza Janše, Poljsko in Bosansko uniformo.

Zato vsi vabljeni na ogled, saj se zbirka redno povečuje ❖

kustus
Martin LESKOVAR

Pilot SV – 15.VLZO

Podaril : R.ČELOFIGA

Češka specialna enota

Podaril : V. PETERCA

Bosna in Hercegovina

Podaril : H. MEHIĆ

- Zahvaljujemo se tudi g. **ČEBOKLI Rajko-tu**, ki je popravil brezplačno naš starinski radio aparat kajti sam je velik ljubitelj in zbiratelj starih radio aparatov.
- Zahvaljujemo se tudi g. **RUPAR Janko-tu**, ki je popravil brezplačno naš model aviona, kateri je bil prinešen iz strelišča na Kreti. g. Janko je član avio kluba Kranj in je tudi zbiratelj avio modelov. Doma ima tudi zelo bogato zbirko modelov.

Obema **HVALA** za omenjeni prostovoljni prispevek k obogatitvi našega muzeja. ❖

Martin LESKOVAR

Zbiratelj

Posebna zvrst ljudje smo zbiralci, ne tako posebni navzven, ne izjemni, vendar vseeno drugačni. Dolgo sem razmišljal, ali moje notranje premlevanje o nas, na tihem zapriseženim svoji zbirateljski strasti, ki vse prerado preraste v stil življenja, sploh sodi na papir. Odločitev je razvidna iz par naslednjih vrstic.

Kje začeti? Ja na začetku, bi rekel modrec ali pa otrok. In prav tu, na začetku in pri otrocih je res potrebno začeti. Zbiralci se nekako definirajo in izluščijo že v otroštvu. Svoje male zaklade, pa naj si bodo to kamenčki, ptičja peresa, znamke ali draga kupljena šara, vsak otrok intimno čuva, neguje, zлага. Veliko tega seveda kasneje izgubi svoj mik in draž, življenje teče dalje, ujame nas v svoje pasti, utiri v obveznosti vsakdana. Kljub vsemu pa ima sito pubertete, ki ji pogojno sledi odraslost in še bolj pogojno resnost, nekatere luknjice, ki prepuščajo drugačne. In ena od teh luknjic preceja že prav »ta zaresne« zbiralce. Mednje prištevam tudi sebe, in zato povsem neprizadeto, prej s ponosom lahko zapišem, da smo zbiralci zares malce čudaški, pravzaprav nikoli ne povsem odrasli otroci. In to ne v slabšalnem smislu. Kdo pa pripisuje otrokom kaj slabega? Nak, otroci so notranje čisti, poredni, razigrani, vedno polni energije in idealov. Če vse naštetu apliciramo na ciljno skupino, ki jo poskušam opisati, nam že dokaj površna analiza pokaže, da je veliko podobnosti. Da smo si na jasnem, govorim izključno o zbiralcih, ljubiteljih posamezne zvrsti bolj ali manj otipljivih stvari, ne pa o materialistih in prekupčevalcih, ki zbirajo, predvsem pa ljubijo izključno denar.

In kje so te tako pomembne posebnosti in podobnosti? Predvsem so to cilji. Zbiralci imamo cilje, veselimo se vsake najmanjše pridobitve. Vsekakor je dejstvo, da ima nekdo cilje, izjemnega pomena za današnjo družbo, ko nas obkroža množica nezadovoljnih ljudi, ki nima eksistenčnih problemov, pa se vseeno obupno sprašuje o smislu lastnega in vseobčega obstoja - bivanja. No, in to je že pomembna ločnica. Ali vi poznate pravega zbiralca (področje zbiranja niti ni pomembno), ki bi bil venomer nezadovoljen? Jaz ne, pa sodelujem tako ali drugače z mnogimi. Živimo torej svoje sanje, veselimo se svojega dela in svojih drobnih skrivnosti. Te delimo z drugimi, resda nekateri bolj, drugi manj.

Posebnost znotraj posebnih smo ljubitelji in zbiralci vojaških predmetov. Nenavadno je, da nas večina zanima skoraj vse, kar je povezano z vojskami in vojniki, z vojaki in generali, a le malo iz te skupine ljudi je po prepričanju agresivnih, t.i. militaristov, ki bi vse konflikte reševali izključno z jeklom in ognjem. Prej nasprotno. Proučevanje literature, poznavanje ubojnih naprav in predmetov nas vse bolj navaja k vprašanju, kako skrajna rešitev je vojna, kako veliko sredstev in življenj zahteva za tako nične rezultate. Ne trdim, da so v naših vrstah čisti pacifisti, saj ti, če so zares to, za kar se razglašajo, odklanjajo in prezirajo vse, kar količkaj spominja na vojaškost. Napeljujem, da kljub včasih zastrašujoči sporočilnosti naših zbirk vsaj posredno zagovarjamo politiko miru in napredka. Nič kolikokrat zapisan stavek, da je zgodovina učiteljica za prihodnost, se posredno poraja tudi skozi naše zbirateljsko delo.

In še na eno plat je vredno opozoriti. Od države plačani strokovnjaki, ki so zadolženi za zbiranje in proučevanje ostalin posameznega področja ali zvrsti, so kljub strokovnosti in legitimnosti nekako omejeni. Naj ne bom napak razumljen, zato to trditev tudi pojasnjam. Prvič, strokovnjaki v državnih institucijah, predvsem muzejih, imajo denarne omejitve, ki v precejšnji meri krojijo možnosti. Dalje, večina muzejskih institucij je specializiranih, zato posamezni predmeti ali gradiva kljub temu, da so na voljo, avtomatsko ne pridejo v poštev za odkup, ali kar je še huje, niti donacije niso zanimive zaradi raznoterih okoliščin, kot so pomanjkanje depojskih prostorov ipd. In še en pomembna razlika je, ki loči strokovnjake od laikov. Mogoče sem krivičen, toda občutek imam, da večina šolanih strokovnjakov dela in zbira samo v službenem času, za kar so tudi plačani, manj ali nič pa v prostem času, v neformalnih oblikah zbiranja in proučevanja. Tu pa smo močnejši mi, ljubitelji, pa čeprav laiki. Že na začetku sem omenil, da zbiranje pogosto preraste v stil življenja, ki nas zasvoji, opaja in usmerja. Za bogatitev zbirke in znanja izkoristimo vsako priložnost, pa naj bo še tako nenavadna.

Zakaj sem podal to primerjavo? Zato, ker se tudi na tem področju zgodovina ponavlja. Samo bežen pogled skozi slovenske muzeje nam pokaže, da je nemalo intuziastov, ki so posvetili del svojega življenja in

energije (ter seveda v večini primerov tudi materialnih sredstev) v zbirateljstvo, postavilo nenamerne korenine za danes uspešne in bogate muzejske zbirke. Državi in državljanom so ohranili prenekareto bogastvo. In podobno delo opravljamo zbiralci danes. Skozi vztrajno iskanje in zbiranje, čiščenje ter opisovanje gradiv in predmetov ohranjamo del tega, kar se strokovnjakom zaradi takega ali drugačnega razloga preprosto izmuzne.

Ne bi želel, da to pisanje izpade kot poviševanje nekoga in s tem avtomatsko degradiranje koga drugega, niti ne, da bi izzval kakršen koli konflikt. Želel sem samo grobo odgovoriti, predvsem samemu sebi, čemu pravzaprav ta skrivnostni občutek, ki začne posameznika vleči v zbiranje za večino nenavadnih predmetov. Pa sem res našel odgovore? Morda sem jih vsaj nakazal.

Pa še eno stvar je potrebno dodati temu razmišljanju. Dokler se z zbirateljstvom ukvarja otrok in mladostnik, potrebuje za svoje početje vsaj tiho soglasje staršev. Včasih to ne gre zlahka. Še težje pa je, ko zbiralec ustvari svojo družino. Ni lahko, da se dve človeka povsem ujameta na vseh področjih. Primerno je, da si oba svoje posebnosti zaupata že pred zaresnim skupnim življenjem. In zbirateljstvo, posebno zbiranje vojaških predmetov je ena takih posebnosti, ki sodi v resen pogovor med dvema partnerjema. V kolikor se doseže kompromis, da partner tolerira zbiralčevo aktivnost in zbirko samo, je na nas vrsta, da svoje ljubezni ne postavljamo na prvo mesto. V kolikor temu ni tako, bo življenje v dvojje prej vojna kot mir. Tega si pa ne želimo, kajne, ker potem nas bodo pa zares imeli za čudake.

November 2002

Brane Tušar

.....KUPIM.....PRODAM.....MENJAM..... KUPIM.....PRODAM.....MENJAM.....

oglas

oglas

➤ **Menjam :**

- Maskirno uniformo (JLA) Niške specialne brigade.
- Uniformo za prvo generacijo vojaka SLO za izhode ali odhode domov.
- Uniformo podčastnika SLO pehota.
- Uniformo SLO pilota (kombinezon).
- Čelade JLA
- Našitke, položajne oznake, ipd,.....

Martin gsm: 031 / 500 - 405. ❖

➤ **Kupim ali Menjam :**

- kapo za službeno uniformo »Francoske Tujske legije «
- kokardo za čapko generala SLO z zlatimi listi.
-

Milan gsm: 041 / 855 - 793. ❖

BAJONETI

so hladno orožje v obliki bodala ali noža. Prve bajonete so izdelali in uporabili Francozi sredi 17.stoletja. Bajoneti so še danes standardni pribor vojaških pušk. S spreminjanjem taktike bojevanja so bajoneti izgubili svoj prvotni pomen in so postali vsestranski pripomoček (za rezanje žice, žaganje ali kot hladno orožje).

a) BAJONET ZA PUŠKO M48

V Kragujevcu so razvili lasten bajonet, ki je zelo podoben nemškemu kratkemu bajonetu le, da je tanjši in ima na ščitniku pritrilni obroček. Dolžina bajoneta je 381mm, dolžina rezila je 250mm, širina rezila 25.7 mm, debelina rezila pa je 5.5mm. Obloga ročaja pa je lesena.

b) BAJONET ZA MANNLICHER M95

Za te puške so obstajali originalni bajoneti, primerek s slike B pa ima jugoslovansko oznako ATZ, kar pomeni Artiljerijsko-tehnički zavod, po imenu kragujevske tovarne orožja. Sama dolžina bajoneta je 357 mm, dolžina rezila 241mm, širina rezila 23.1mm, debelina rezila pa 5.4mm. Ima leseno oblogo ročaja, ščitnik roke pa je oblikovan v obroček, ki se pri namestitvi bajoneta natakne na ustje cevi.

c) BAJONET ZA AP M70

Sovjetski konstruktorji so puški kalašnikov namenili kratek priročen bajonet, ki so ga prevzele tudi preostale članice varšavskega pakta, kakor tudi jugoslovanski proizvajalci v Kragujevcu. Bajonet je dolg le 270mm, dolžina rezila je 146mm, širina rezila 28.4mm, debelina rezila pa je 3.5mm. Na hrbtni strani bajoneta je žogica, skupaj z nožnico pa sestavljata škarje za rezanje žice. V ta namen je na sredini rezila podolgovata luknjica, ki jo natakne na čep pri vrhu nožnice in tako spojimo oba dela. Pri kragujevskem bajonetu sta oba dela izolirana in je s tem bajonet primeren tudi za rezanje električne žice. Bajonet na sliki C je romunskega izvora, kar mu ne spremeni njegove funkcionalne uporabe. V zbirko pa je prišel s hrvaškega bojišča, saj mu je uporabnik le tega na usnje vžgal kratico CRO.

Iz zanesljivih virov vem, da je bila ta oseba iz ene od zahodno evropskih dežel, ki se je kot plačanec udeležil bojev med zadnjo vojno na Hrvaškem. ❖

Milan KRIŽMAN

Foto : Milan KRIŽMAN

NASLOVI ZBIRATELJEV

(objavljeni že v prejšnji številki ZBIRALCA)

	Ime in priimek	Tel / mobi	Email	Teme zbiranja
1.	ACALINOVIČ Željko	031 / 878 – 394		Našitki SLO, tuji, policija, Uniforme, pokrivala, značke, odlikovanja in pripadajoči material,...
2.	GUMPOT Leopold - Polde	041 / 893 – 640		Svetovna militaririja, Soška fronta,.....
3.	JERONČIČ Miro	031 / 837 – 251	jerekl@volja.net	Našitki SLO, tuji, policija, polož.oznake, denar značke,razglednice,Filetelija, numizmatika ,...
4.	KLEMENC Mitja	031 / 395 – 230	mitja.klemenc@telesat.si	Našitki , kovanci, medalje, uniforme, pokrivala, čelade, značke, odlikovanja, bankovci, nad. denar,
5.	KOTAR Jože	041 / 848 – 503	jusuf65@email.si	Našitki SLO, tuji, Uniforme, položajne oznake, značke, odlikovanja, kovanci,pokrivala,
6.	KOTUR Rajko	041 / 283 – 845		Našitki SLO, tuji, policija, polož. oznake, značke, odlikovanja, kovanci, denar, značke, tel. kartice, itd.
7.	KRIŽMAN Milan	041 / 855 – 793		MORiS , uniforme, našitki SLO, pokrivala, položajne oznake, odlikovanja
8.	KRULEJ Dejan	01/524-74- 34		Našitki SLO, tuji, policija, polož. oznake, SS – Nemčija II.sv.vojna, odlikovanja,itd
9.	LESKOVAR Martin	031 / 500 – 405	zzvis@email.si dolfe.slo@email.si dolfe@volja.net	Našitki SLO, tuji, policija, uniforme, pokrivala, položajne oznake, značke, odlikovanja, kovanci,in ostala oprema, ki sodi k vojski ali policiji...
10.	MARINČIČ Igor	041 / 313 – 547		MORiS , uniforme, našitki SLO, pokrivala, položajne oznake, odlikovanja
11.	MOČNIK Mitja	041 / 382 – 399	m.m@siol.net	Uniforme, pokrivala, Odlikovanja,medalje,značke, Militaririja 1991, Soška fronta, Knjige, karte, časopise,....
12.	MORAVEC Slavko	041 / 407 – 651		Našitki SLO, kovanci, položajne oznake, značke, odlikovanja, medalje, uniforme, pokrivala, noži, bajoneti, sablje, orožje,...
13.	OŠTIR Franc	031 / 350 – 494		Našitki SLO, tuji, pokrivala
14.	PISNIK Jože	041 / 877 – 888		Našitki SLO, kovanci, polož.oznake,
15.	PRAH Dušan	041 / 385 – 752		Našitki, insigniji, Uniforme, pokrivala, Kovanci, Odlikovanja,medalje,značke, položajne oznake,....
16.	SCHEICHER Matevž	041 / 267 – 735	zmajevasekira@yahoo.com	Našitki, kovanci, medalje, odlikovanja, pol.oznake, uniforme, pokrivala,...
17.	SIMONČIČ Gortan	01/724-25- 04	gortan@siol.net	Našitki SLO, tuji,Pokrivala, fotografije, knjige, značke , zemljevidi,. polož. oznake, odlikovanja, kovanci,.....
18.	TURK Jože	041 / 288 – 956		Našitki, uniforme, pokrivala in ostala oprema, ki sodi k vojski, policiji, položajne oznake, značke, odlikovanja, kovanci,...
19.	TUŠAR Ivan	041 / 889 – 743		Našitki SLO, kovanci, položajne oznake, značke, odlikovanja, medalje
20.	VEZOVIŠEK Iztok	041 / 638 – 702		Našitki , policija, uniforme, pokrivala, položajne oznake, značke, odlikovanja, kovanci, orožje,.....
21.	VIDMAR Aleš	041 / 518 – 987	hoyla1@volja.net	Našitki SLO
22.	ZADNIKAR Janez	041 / 507 – 381		Našitki SLO, gasilci, tuji, policija, bankovci, kovanci, značke , tel. kartice,...

Naprašamo vse zgoraj navedene člane ZZVIS v kolikor niso plačali članarine leto 2003 , da to storijo čim prej ker denar potrebujemo za naše nemoteno delo. Tudi tokrat naprašamo, da naredite svoje prispevke za naslednjo številko in jih pošljejo na **Email**, zzvis@email.si , dolfe.slo@email.si ali dolfe@volja.net ali na naslov predsednika. Kajti več, ko boste sami hoteli objaviti bolj bogato glasilo bomo imeli. Se pravi vsebina glasila je odvisna predvsem od vas samih.

Hvala

Upravni odbor ZZVIS

NASLOVI NOVIH ZBIRATELJEV

KOŠELNIK Matjaž

Selo 16/c , 4274 Žirovnica

041 / 571 – 181

Zbira :

- Insignij, kovanci,...
- Pokrivala, granate,...
- Zaščitne maske, RKB oprema,....

JEVŠNIK Boris

Ljubljanska c.11 , 9311 Kostanjevica na Krki

031 / 516 – 509

Zbira :

- Insignij, kovanci,...
- Pokrivala, uniforme,...
- Polož.oz., kovanci, medalje,....
- Značke,.....

POJE Tomaž

Frankopanska 12 , 1330 Kočevje

041 / 568 – 372

Zbira :

- Insignij, ...
- Značke, kovanci,....
- Položajne oznake,.....

tomaz.poje@siol.net

PODJAVERŠEK Mirko

Kajuhova 44 , 1000 Ljubljana

000 / 000 – 000

Zbira :

- ,....
- ,....
- ,....

podpira
zbiratelje

ČLANARINA 2003
?????? PLAČATI ??????

	MUZEJ	naslov	telefon	VSTOPNINA
--	-------	--------	---------	-----------

Popusti in ugodnosti z izkaznico ZZVIS

1.	Gorenjski muzej - Kranj	Tomšičeva 44, 4000 Kranj	04/20-13-950	cena za dijake, študente – 300,00 sit
2.	Muzej motociklov	Vransko 31a		dogovor pri vstopu
3.	Vojaški muzej Logatec	Tržaška 81 a , 1370 Logatec		sobota in nedelja je vstop brezplačen
4.	Tobačni muzej	Tobačna 5, Ljubljana	01/47-77-111	Brez vstopnine
5.	Gasilski muzej Slovenije	Trg svobode 5, Metlika	07/30-58-697	Brez vstopnine
6.	Pivovarski muzej	Trg svobode 5, Metlika	01/47-17-340	Brez vstopnine
7.	Kobariški muzej	Kobarid	05/389-00-00	dogovor pri blagajni (veza g. Šerbec Jože)
8.	Železničarski muzej	Jesenice	041/558-389	Prost vstop z izkaznico ZZVIS (g. Bogič)
9.	Tehnični muzej Bistra	Vrhnika		Vstopnina znižana kot za skupine
10.	Poštni muzej	Škofja Loka		Vstopnina znižana kot za skupine

Top Gun v zalivu

ZANIMIVOSTI

Top Gun v našem zalivu

V dobrem tednu bi lahko bili pred vrati Sadama

stran **18**

Pripravil Miro Jerončič

SPONZORJI, DONATORJI ZZVIS:

ZAHVALA !!!

V IMENU ZBIRATELJEV - ČLANOV ZDRUŽENJA VOJAŠKIH INSIGNIJ SLO SE ZAHVALJUJEMO MESTNI OBČINI LJUBLJANA GOSPEJ ŽUPANJI IN GOSPODU PODŽUPANU ZA FINANČNI PRISPEVEK, KI BO V VELIKI MERI OLAJŠAL NAŠE NADALJNE DELO V ZZVIS. ❖

H V A L A !!!

UPRAVNI ODBOR
ZZVI SLOVENIJA

ZAHVALA !!!

V IMENU ZBIRATELJEV - ČLANOV ZDRUŽENJA VOJAŠKIH INSIGNIJ SLO SE ZAHVALJUJEMO LASTNIKU BISTROJA »SKI BAR« V DOLGI VASI PRI KOČEVJU G. KNAVS SILVO-TU ZA TO KER NAM JE ODPSTOPIL SVOJ PROSTOR BREZPLAČNO TAKO, DA SMO LAHKO PRIREDILI PRVO SREČANJE NAŠIH ČLANOV, KI JE BILO OKTOBRA 2002. ❖

H V A L A !!!

UPRAVNI ODBOR
ZZVI SLOVENIJA

ZAHVALA !!!

V IMENU ZBIRATELJEV - ČLANOV ZDRUŽENJA VOJAŠKIH INSIGNIJ SLO SE ZAHVALJUJEMO PODJETJU **PROTON PROJEKT D.O.O.** IZ RADOVLJICE ZA FINANČNI PRISPEVEK, KI BO OLAJŠAL NAŠE NADALJNE DELO V ZZVIS. ❖

H V A L A !!!

UPRAVNI ODBOR
ZZVI SLOVENIJA

ZAHVALA !!!

ZAHVALJUJEMO SE G. BEVK JAKA-TU ZA SPONZORSKO NARISANE KARIKATURE ČLANOV UPRAVNEGA ODBORA ZZVIS. ❖

(EMAIL KARIKATURISTA JE : SEKIBEVK@HOTMAIL.COM)

H V A L A !!!

UPRAVNI ODBOR
ZZVI SLOVENIJA

ZAHVALA !!!

ZAHVALJUJEMO SE »MORSKIM POTEPUHOV« ZA SPONZORSTVO ZZVIS-U, KI SO GA PRISPEVALI OB OBISKU V VOJ. KRANJ ,KJER SO BILI NA OGLEDU »MILITARY MUSEUM MARTIN«. ❖

H V A L A !!!

UPRAVNI ODBOR
ZZVI SLOVENIJA

Hvala
vsem
sponzorjem,
ki so
pomagali z
sredstvi
ZZVIS-u

tajnik ZZVIS

O B V E S T I L O

PRISPEVKI OZ. ČLANKI NISO LEKTORIRANI ZA MOREBITNE SLOVNIČNE NAPAKE IN NAPAKE V TEKSTU SE VNAPREJ OPRAVIČUJEMO. ❖

HVALA ZA RAZUMEVANJE!!!

PREDSEDNIK
ZZVI SLOVENIJA
MARTIN L.

Glasilo ZZVIS » ZBIRALEC št.3 « je bilo tiskano v 50 izvodih.

Uredil : Martin LESKOVAR

Tisk : BIROGRAFIKA BORI d.o.o. , Ljubljana

Februar 2003